

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLY TA‘LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

TOSHKENT TO‘QIMACHILIK VA YENGIL SANOAT INSTITUTI

**LOGISTIKANI BOSHQARISH
FANINING O‘QUV DASTURI**

Bilim sohasi: 1000000 – Xizmatlar
Ta‘lim sohasi: 1010000 – Xizmat ko‘rsatish sohasi
Ta‘lim yo‘nalishi: 61010400 –Logistika

Fan/modul kodi LOG 1405		Semestr 4	ECTS-kreditlar 5	
Fan/modul turi Majburiy		Ta'lim tili O'zbek/rus	Haftadagi dars soatlari 4	
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
		Logistikani boshqarish	60	90
2.	<p>I.Fanning mazmuni:</p> <p>Fanni o'qitishdan maqsad –“Logistikani boshqarish” fanini o'qitishdan maqsad talabalarda logistikani boshqarish hamda transportni boshqarish, tashishning funksiyalari va tashkiliy tamoyillari, ta'minot zanjirlarini boshqarish. Logistika tizimining tarkibiy qismlarga ajratilishi, ta'minot zanjirlarini samarali boshqarish baholash ko'nikmalarini shakllantirishdan iborat.</p> <p>Fanni vazifasi - Fanning asosiy vazifasi logistikani boshqarish sohasidagi tushunchalarni o'rganish; ta'minot zanjirining biznes jarayonlarini boshqarish tushunchasi va unga ta'sir qilish omillari, transport-logistika markazlarining ta'minot zanjirini boshqarishdagi o'rni, zamonaviy innovatsion korxonada tashqi va ichki logistika sohasidagi amaliy vazifalarni hal qilish va ta'minot zanjirlarining ishonchliligi, barqarorligini tahlil qilish uchun zarur bo'lgan ko'nikma va malakalarni shakllantirish.</p> <p>II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari):</p> <p>II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:</p> <p>1-mavzu. “Logistikani boshqarish” tushunchasining iqtisodiy mohiyati</p> <p>“Logistikani boshqarish” tushunchasining iqtisodiy mohiyati. Fanning maqsad va vazifalari. Fanning predmeti va mazmuni.Fanning boshqa fanlar bilan o'zaro aloqadorligi.</p> <p>2-mavzu. Ta'minot zanjirlarini boshqarish</p> <p>Logistika tizimining tarkibiy qismlarga ajratilishi. Ta'minot zanjirlarini samarali boshqarishga yondashuvni ifodalovchi jarayonli dekompozitsiya, ta'minot zanjiri (logistik tizim) oqimlar va jarayonlar ketma-ketligi ko'rinishida tadqiq qilinadi va loyihalashtiriladi.</p>			

3-mavzu. Ta'minot zanjirlarini tasniflash

Ta'minot zanjirlarining nazariy va uslubiy asoslariga nisbatan logistika tasniflangan. Logistikada ta'minot zanjirlari tasnifini shakllantirish. Turlari va xususiyatlari oddiy/murakkab/tarmoqlar (elementlar soni va tuzilmaning murakkablik darajasi bilan aniqlanishi).

4-mavzu. Ta'minot zanjiri faoliyatini rejalashtirish

Ta'minot zanjirlarida rejalashtirish turlari. Ta'minot zanjirlarida integratsiyalashgan rejalashtirish. Ta'minot zanjirlarida strategik rejalashtirishning asosiy tushunchalari. Ta'minot zanjirlarida prognozlash vositalari. Asosiy strategiyalar va strategik muvofiqlikka erishish. Ta'minot zanjirlarida taktik rejalashtirish

5-mavzu. Ta'minot zanjirlarining tarmoq tuzilmasi

Tarmoq tuzilmasini qurishda ta'minotning butun zanjiri davomida tovar qiymatini shakllantirish uning ishtirokchilari o'rtasida zanjir doirasida sodir bo'ladigan operatsiyalar va biznes-jarayonlarning samaradorligini ta'minlanishi. Tarmoqning chegaralari va tarkibiy o'lchamlari.

6-mavzu. Ta'minot zanjirlari ishtirokchilari

Transport xizmatlarini yetkazib beruvchilar. Yetkazib berish zanjiri ishtirokchilari o'rtasidagi aloqa turlari. Tarmoqning chegaralari va tuzilmaviy o'lchamlari. Yetkazib beruvchilar, shu jumladan boshlang'ich yetkazib beruvchi, iste'molchilar, shu jumladan oxirgi iste'molchilar va turli yordamchi xizmatlar ko'rsatuvchi vositachilarga ajratish mumkin bo'lgan yetkazib berish zanjiri ishtirokchilarini aniqlash zarurati

7-mavzu. Transportni boshqarish

Tashishning funksiyalari va tashkiliy tamoyillari. Funksiyalari va tashkiliy prinsiplari transportda tashish. Transportda tashishga aloqador tomonlar. Transport turlari, transport vositasini tanlash. Transport xizmatlarini yetkazib beruvchilar. Transportni tartibga solish turlari. Transport tashishni tahlil qilish yo'nalishlarni optimallashtirish, tashish jadvallarini tuzish va transport vositalari parkini samarali boshqarish uchun zarur hisoblanadi.

8-mavzu. Ta'minot zanjirlarida zaxiralarni boshqarish. Taqsimlash tizimida ombor infratuzilmasi

Maxsus yaratilgan infratuzilma elementlari - omborlarda tovar oqimlari kuzatiladi. Tovar oqimlari harakatining barcha bosqichlarida omborlar zarur hisoblanadi. Omborlash - tovar zaxiralarni shakllantirish, ularning saqlanishini ta'minlash, oqilona joylashtirish, hisobga olish, doimiy yangilab turish va xavfsiz saqlash usullarini amalga oshirishdan iborat logistik jarayondir.

Zaxiralarning tasnifi va parametrlari. Yetkazib berish hajmining optimal hajmi. Zaxiralarni nazorat qilish va boshqarish strategiyalari. Noaniqlik sharoitida zaxiralarni boshqarish. Omborlash mantig'i. Omborlarning tasnifi. Ombordagi logistik jarayonlar. Yuklarni qayta ishlashning asosiy prinsiplari. Idish va qadoqning roli.

9-mavzu. Transport-logistika markazlarining ta'minot zanjirini boshqarishdagi o'rni

Moddiy mahsulot yetkazib beruvchilar va iste'molchilar, turli transport turlari, banklar, bojxona va sug'urta tashkilotlari faoliyatini birlashtiruvchi yagona texnologik va axborot jarayonini tashkil etish asosida respublika va boshqa davlatlar hududida tovar harakatining oqilona sxemalarini ishlab chiqish, tashkil etish va amalga oshirishda transport-logistika markazlari hisoblanishi.

10-mavzu. Integratsiyalashgan boshqaruvning mohiyati. Integratsiyaning asosiy yo'nalishlari

Ta'minot zanjirlarini boshqarish nazariyasida integratsiya ishlab chiqarish va texnologik aloqalarni kengaytirish va chuqurlashtirish, resurslardan birgalikda foydalanish, kapitallarni birlashtirish va ishlab chiqarish uchun qulay sheriklik munosabatlarini yaratish orqali umumiy maqsadlarga erishishga qaratilgan ta'minot zanjiri ishtirokchilari o'rtasidagi o'zaro hamkorlik jarayonida birgalikdagi iqtisodiy faoliyatni amalga oshirish.

11-mavzu. Ta'minot zanjirlarining ishonchliligini ta'minlash

Ta'minot zanjiri ishonchliligi tushunchasi. Ishonchlilikni yo'qotish xavfini rejalashtirish va boshqarish metodikasi. Ta'minot zanjirlarining logistik va boshqa turdagi tavakkalchiliklarini identifikatsiya qilish

12-mavzu. Logistika faoliyati ko'rsatkichlari

Yuk birligi, Yuklarni saqlash qurilmalariga qo'yiladigan asosiy talablar, tashqi ombor uskunasi, tovarlar bilan ishlash uchun maxsus uskuna, ko'tarish-transport uskunalari tasnifi. Mexaniklashtirilgan omborlar operatsiyalarini mexanizatsiyalanishi.

13-mavzu. Zaxiralarni boshqarishda taqsimlash kanallarining turlari

Logistika zanjiri bo'g'inlari majmui. Bevosita bilvosita va aralash taqsimlash kanallari. Taqsimlash kanali darajasi. Taqsimlash kanallarining imkoniyatlari va egallagan bozor segmentlarining ulushiga qarab korxonalar taqsimlash tizimlaridan foydalanishi.

14-mavzu. Internet logistikasi

Ta'minot zanjiri - moddiy, moliyaviy va axborot oqimlarida, shuningdek, dastlabki xomashyo manbalaridan yakuniy iste'molchigacha bo'lgan xizmatlar oqimlarida o'zaro ta'sir qiluvchi tashkilotlar (ishlab chiqaruvchi korxonalar, omborlar, distribyutorlar, 3PL va 4PL provayderlar, ekspeditorlar, ulgurji va chakana savdo) majmui. Ta'minot zanjirlarida boshqarish uchun axborot texnologiyalari. Yagona axborot makoni - ta'minot zanjirlarida kontragentlar integratsiyasining asosi. Ta'minot zanjirlari kontragentlarining elektron hujjat aylanishi.

15-mavzu. Ta'minot zanjirlarini iqtisodiy baholash

Ta'minot zanjiri samaradorligi tushunchasi. Ta'minot zanjiridagi jami xarajatlari. To'liqlik, sifat va yetkazib berish muddatlari. Samaradorlikning yaxlit ko'rsatkichi.

III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlari uchun quydagi mavzular tavsiya etiladi:

- 1-mavzu-“Logistikani boshqarish” tushunchasining iqtisodiy mohiyati
- 2-mavzu. Ta'minot zanjirlarini boshqarish
- 3-mavzu. Ta'minot zanjirlarini tasniflash
- 4-mavzu. Ta'minot zanjiri faoliyatini rejalashtirish
- 5-mavzu. Ta'minot zanjirlarining tarmoq tuzilmasi
- 6-mavzu. Ta'minot zanjirlari ishtirokchilari
- 7-mavzu. Transportni boshqarish
- 8-mavzu. Ta'minot zanjirlarida zaxiralarni boshqarish. Taqsimlash tizimida ombor infratuzilmasi
- 9-mavzu. Transport-logistika markazlarining ta'minot zanjirini boshqarishdagi o'rni
- 10-mavzu. Integratsiyalashgan boshqaruvning mohiyati. Integratsiyaning asosiy yo'nalishlari
- 11-mavzu. Ta'minot zanjirlarining ishonchliligini ta'minlash
- 12-mavzu. Logistika faoliyati ko'rsatkichlari
- 13 -mavzu. Zaxiralarni boshqarishda taqsimlash kanallarining turlari
- 14-mavzu. Internet logistikasi
- 15-mavzu. Ta'minot zanjirlarini iqtisodiy baholash

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada bir akademik guruhga bir o'qituvchi tomonidan o'tkazishi lozim. Mashg'ulotlar faol va interaktiv usullar yordamida o'tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo'llanilishi maqsadga muvofiq.

IV.Laboratoriya mashg‘ulotlar bo‘yicha ko‘rsatma va tavsiyalar
Laboratoriya ishi o‘quv rejada rejalashtirilmagan

V.Mustaqil ta‘lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta‘lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

- 1-mavzu-“Logistikani boshqarish” tushunchasining iqtisodiy mohiyati.
- 2-mavzu. Ta‘minot zanjirlarini boshqarish.
- 3-mavzu. Ta‘minot zanjirlarini tasniflash.
- 4-mavzu. Ta‘minot zanjiri faoliyatini rejalashtirish.
- 5-mavzu. Ta‘minot zanjirlarining tarmoq tuzilmasi.
- 6-mavzu. Ta‘minot zanjirlari ishtirokchilari.
- 7-mavzu. Transportni boshqarish.
- 8-mavzu. Ta‘minot zanjirlarida zaxiralarni boshqarish. Taqsimlash tizimida ombor infratuzilmasi.
- 9-mavzu. Transport-logistika markazlarining ta‘minot zanjirini boshqarishdagi o‘rni.
- 10-mavzu. Integratsiyalashgan boshqaruvning mohiyati. Integratsiyaning asosiy yo‘nalishlari.
- 11-mavzu. Ta‘minot zanjirlarining ishonchliligini ta‘minlash.
- 12-mavzu.Logistika faoliyati ko‘rsatkichlari.
- 13 -mavzu. Zaxiralarni boshqarishda taqsimlash kanallarining turlari.
- 14-mavzu. Internet logistikasi.
- 15-mavzu. Ta‘minot zanjirlarini iqtisodiy baholash

VI.Kurs ish(loyiha)i bo‘yicha ko‘rsatma va tavsiyalar

Kurs ish(loyiha)i O‘quv rejada rejalashtirilmagan

3.

VII. Ta‘lim natijalari/Kasbiy kompetensiyalari

Talaba bilishi kerak:

* Fanning asosiy vazifasi logistikani boshqarish sohasidagi tushunchalarni o‘rganish; ta‘minot zanjirining biznes jarayonlarini boshqarish tushunchasi va unga ta‘sir qilish omillari, transport-logistika markazlarining ta‘minot zanjirini boshqarishdagi o‘rni, zamonaviy innovatsion korxonada tashqi va ichki logistika sohasidagi amaliy vazifalarni hal qilish va ta‘minot zanjirlarining ishonchliligi, barqarorligini tahlil qilish uchun zarur bo‘lgan ko‘nikma va malakalarni shakllantirish.Tashkilot jarayonlarini operativ boshqarish, uning loyihalashtirish, tovarlar ishlab chiqarish va xizmatlar ko‘rsatish, zaxiralarni boshqarish, logistika bo‘yicha faoliyatini rejalashtirish sohasida qarorlar qabul qilish. *haqida tasavvurga ega bo‘lishi;*

* Ta‘minot zanjirlarini boshqarish konsepsiyasining paydo bo‘lish tarixi va

	<p>evolyutsiyasi;- maqsadi va vazifalari, ta'minot zanjirlarini boshqarish; rol ta'minot zanjirlarini boshqarish; zamonaviy iqtisodiyotda; ta'minot zanjiri samaradorligini baholash ko'rsatkichlari; yetkazib berish zanjiri kontragentlarini integratsiyalashning asosiy texnologiyalari; <i>bilishi va ulardan foydalana olishi;</i></p> <p>* Yetkazib berish zanjirining ishonchliligi, barqarorligi va samaradorligini tahlil qilish; yetkazib berish zanjirlarini boshqarish konsepsiyasini joriy etishga to'sqinlik qiluvchi omillarni aniqlash; ta'minot zanjiri tarmoq tuzilmasi konfiguratsiyasini optimallashtirish; rejalashtirish, nazorat,yetkazib beruvchilar bilan o'zaro hamkorlik strategiyalarini ishlab chiqish va iste'molchilar tomonidan; ta'minot zanjirlarining ishonchliligi va barqarorligini baholash; ta'minot zanjiri kontragentlari uchun turli xil ta'minot zanjirida integratsiya texnologiyalari; ta'minot zanjiridagi tavakkalchiliklar va hodisalarni boshqarishni amalga oshirishda. <i>ko'nikmalariga ega bo'lishi;</i></p> <p>* Ishlab chiqarish jarayonlarini oqilona tashkil etish usullarini qo'llash va korxonaning ishlab chiqarish resurslaridan foydalanish samaradorligini oshirish qobiliyati, tashkilot jarayonlarini operativ boshqarish, uning loyihalashtirish, tovarlar ishlab chiqarish va xizmatlar ko'rsatish, zaxiralarni boshqarish, logistika bo'yicha faoliyatini rejalashtirish sohasida qarorlar qabul qilish <i>malakalariga ega bo'lishi kerak.</i></p>
4.	<p>VIII.Ta'lim texnologiyalari va metodlari:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ma'ruzalar; • amaliy va laboratoriya mashg'ulotlari; • interfoal keys-stadilar; • kichik guruhlarda ishlash; • taqdimotlar qilish; • jamoa bo'lib ishlas; • vedio materiyallar tayyorlash; • individual ishlash.
5.	<p>IX. Kreditlarni olish uchun talablar:</p> <p>Fanga oid nazariy va amaliy tushunchalarini to'liq o'zlashtirish, fan yuzasidan mustaqil fikrlay olish, mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan referatlar tayorlash va uni taqdimot qilish, nazorat turlari bo'yicha berilgan topshiriqlarni o'z vaqtida topshirish.</p>
6.	<p>Asosiy adabiyotlar</p> <p>1.Yetkazib berishlar zanjirida boshqaruv. . Samatov G.A. O'quv qo'llanma. 1, 2-qism. "Fan va ta'lim." 2020. 402 b.</p> <p>2. Управление запасами в логистических системах: методические указания Грейз Г.М. Челябинск. –2021. 50 с.</p>

	<p>3. Основы логистики и управление цепями поставок: учеб. пособие Ковалева Н.А., Гузенко А.В.; Ростов н/Д, 2016. – 127 с.</p> <p>4. Управление цепью поставок (SCM) : учеб. пособие П. П. Крылатков, М. А. Прилуцкая. Екатеринбург. 2018. 140 с.</p> <p>5. Управление запасами в цепях поставок. В 2 ч.: учебник и практикум для бакалавриата и магистратуры / под общ. ред. Лукинского В.С. – М.2018. – 307 с.</p> <p>6. Управление запасами в цепях поставок: учебник Стерлигова А.Н. – М. 2018. – 430 с.</p> <p style="text-align: center;">Qo'shimcha adabiyotlar</p> <p>1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022 yil 28 yanvardagi PF-60-sonli Farmoni bilan tasdiqlangan "2022-2026 yillarga mo'ljallangan yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida". www.lex.uz.</p> <p>2. Воронков А.Н., Лопаткина Т.Н. Транспортно-складская логистика строительства: монография Н.Новгород: ННГАСУ, 2010. – 146 с.</p> <p>3. Samatov G.A., Qorieva Yo.K. Logistika. Uslubiy qo'llanma. -T.: Fan, 2005. - 296 b.</p> <p>4. Logistika: o'quv qo'llanma / Tairova M.M., Abdulloev A.J. - Buhoro, 2020. - 128 b.</p> <p>5. Texnologik jarayonlarni nazorat qilish va avtomatlash: texnika oliy o'quv yurtlari talabalari uchun darslik / N.R. Yusupbekov, B.I. Muhamedov, Sh. M. Gulomov; T. O'qituvchi, 2011.-576 b.</p> <p>6. Suyunov D.X., Xolbayev B.A. Loyiha boshqaruvi: uslub va standartlar. O'quv qo'llanma. 2021. – 208 b.</p> <p style="text-align: center;">Axborat manbaalari</p> <p>1. http://www.ziyonet.uz -Ta'lim portali.</p> <p>2. http://titli.uz – Toshkent to'qimachilik va yengil sanoati instituti sayti.</p> <p>3. lex.uz -O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi.</p> <p>4. gov.uz -O'zbekiston Respublikasi hukumati portal.</p>
7.	Fanning o'quv dasturi Toshkent to'qimachilik va yengil sanoat institut Kengashining 2025 yil " <u>27</u> " <u>08</u> dagi " <u>1</u> "-sonli bayonnomasi bilan ma'qullangan.
8.	Fan/modul uchun mas'ullar: Azimova F.P. – TTYSI "Buxgalteriya hisobi va marketing" kafedrasida dotsenti, PhD.
9.	Taqrizchilar: Irisbekova M.N. – TDTU, "Transport logistikasi" kafedrasida professori, DSc. Isaev R.A. – TTYSI "Iqtisodiyot va menejment" kafedrasida professori, DSc.

Mazkur o'quv dasturi dunyoning e'tirof etilgan xalqaro QS va THE reytinglarida nufuzli TOP-300 talikka

kirgan quyidagi oliy ta'lim tashkilotlarining ta'lim dasturlari asosida ishlab chiqilgan.

№	OTM nomi	QS	THE	Havolalar	Sillabusdagi mavzu nomi	Chet el universiteti Sillabuslaridagi mavzular
1	University of Oxford	3	-	/www.ox.ac.uk https://archive.org/details/businesslogistic0000voet/mode/2up	7-mavzu Transportni boshqarish 12-mavzu Logistika faoliyati ko'rsatkichlari	13 Transport management 19 Controlling logistics performance